

MŪSU LIETUVA

São Paulo - Brasil - 1970 m. gruodžio - dezembro 11 d.

Simo Grauzės Istorija

Jau įpusėjus rinkti ši «Mūsų Lietuvos nr.», redakcija gavo pluoštą žinių iš Amerikos apie bolševikams atiduotą lietuvį rādistą Simą. Žinios gautos iš savo akimis visąsitiškumą mačiusių trijų amerikiečių, jūrų maisto bendrovės vyrų, kurie buvo atvykę laivan tartis su rusais dėl žuva vimo reikalų. Kadangi tas atsitikimas yra taip labai baisus ir mus jaudinantis, tai jam aprašyti skiriame tiek daug vietos šiame ML nr.

Red.

LIUDININKAS PASAKOJA

Tai atsitiko lapkričio 23 diena, 1970 metais, JAV Pakraščių Sargybos laivo «Vigilant» karininkams ir igulai įlipus į sovietų žvejybos laivą «Sovietskaja Litva» aptarti žvejybos taisykles JAV vandenyse. Amerikiečiams atsidūrus sovietų laive, sovietų laivo rādistas Simo vardu, prisiartinio prie «Vigilant» laivo vieno karininkų ir jam prasi tarė norįs prašyti Amerikos globos, kai jis vėliau atplauksias jų laivan, 10 minučių prasliskus, karininkas sugrižo «Vigilant» laivą ir apie tą reikalą pranešė Pakraščių Sargybos centrinei Bostone.

2 val. po pietų Simas Grauzė šoko jūron, 10-12 pėdų plotan tarp abiejų laivų, pasiėmęs kai kurios raštus, informacijas, laiškus, savo žmonos nuotraukas ir pasą. Visa tai šiuo metu yra Pakraščių Sargybos pareigūnų žinioje. Jis, kiek žinoma, turi porą vaikų, kalba angliškai, vokiškai, rusiškai, ispaniškai ir savo gimtąja lietuvių kalba. Su amerikiečiais jis kalbėjo angliškai.

Rusai patyrę apie jo pabėgimą, paprašė amerikiečių leisti jiems su juo kalbėtis. Laivo kapitonas Ralph E. Eustis paklausė Simo, ar jis norėtų su jais kalbėtis ir užtikrino, kad jis galėtų pasilikti «Vigilant» laive jei norėtų. Nežinoma, ar tas pasikalbėjimas su rusais įvyko. Tačiau žinoma, kad rusai negrasino amerikiečiams sulaikyti, įkaitais, amerikiečių jūrininkus, buvusius rusų laive. 15,30 val. visi amerikiečiai perėjo savo laivan, Simui pabėgus nebuvo pavojaus iš rusų nei vieno amerikiečio gyvybei. Taip pat žinoma, kad rusai buvo susisiekę su Sovietų ambasada Vašingtone ir kad po

dviejų valandų iš Pakraščių Sargybos Bostone buvo įsakyta Simą gražinti rusams.]

Pagal kap. Fletcher W. Brown, Pakraščių Sargybos centro būstinės Bostone štabo v ršininką, isakymą atiduoti Simą rusams davęs admiralas W. B. Ellins, Pirmosios apygardos vadas, Bostone. Pakraščių Sargybos pareigūnai apie tą nutarimą pranešė Valstybės Departamentui. «Vigilant» kapitonas Ralph Eustis Simą perdavė rusams su ašaromis akyse, Simui labai susijaudinus, kaip Eustis pasakė, kad jis esąs priverstas paklusti isakymams. Simas, vis dėlto, priešinosi, tardamas: «Aš nenoriu vykti savo valia, jie mane tegalės išgabenti tik prievarta»

UŽPUOLÉ KETURIESE

Laive tuo metu buvo du rusai ir jie prašė leisti atvykti dar dviem, Tai jiems leidus, šie keturi puolė Simą sumušė. Nors sukruvintas, jis sugebėjo pabėgti ir pasislėpė amerikiečių laive. Jau buvo naktis ir amerikiečiai manė, kad Simui pavyko išokti jūron ir kad rusai jau bus grįžę savo laivan. Tuo metu kap. Eustis savo laivui isakė aitolti nuo rusiškojo «mąydamas tuo būdu išgelbėti Simą». Tačiau, iš tikrųjų, rusai vis dar tebebuvo JAV laive. Simą suradę, surišo nuo galvos ligi kojų, spardė ir mušė, iki jis neteko sąmonės... Jie prašė juos nugabenti jų laivan. Amerikiečiai jūrininkai nuleido valtį ir drauge su rusais jį nugabeno rusų laivan. Tai buvo 11,30 val. nakties. Jų žodžiais, rusai Simą vis dar spardė ir mušė, ir savo laivan įkėlė pusiau gyvą. Nežinoma, ar amerikiečiams grįžus savo laivan, Simas dar buvo gyvas. Jis buvo surištas virvėmis nuo kojų iki galvos.

«Nei vienas amerikietis jūrininkas ar civilinis tarnautojas nepaskubėjo Simui pagalbą», nors jie visi prasitarė, jog tai, ką jie matė, «buvo prieš jų prigimtį». Pakraščių Sargybos centro būstinės parėdymu jis turėjo būti gražintas rusams. Be to, kap. Eustis dar ispėjo jūrininkus ir civilinius tarnautojus niekam nieko neskelbti apie tai, kas įvyko. Tačiau patys jūrininkai buvo tiek sujaudinti, kad jie apie tai žinias paskleidė Bostone ir visi žmonės sužinojo.

(ELTA)

REZOLIUCIJA

Priimta New Yorke, demonstracijos metu, š.m. lapkričio 28 diena Times aikštėje, be to, ir kituose JAV miestuose, kur vyko demonstracijos. Gaivališka vykus protestas to demonstracijoms, Vlikas, kaip koordinatorius, apie atsitikimą teikė informacijas.

[vykdytas sunkus nusikaltimas prieš Laisvės ir Demokratijos dėsnius, prieš Žmogaus Orumą ir prieš šimtmečiais išlikusias JAV tradicijas. Sovietų laivo jūrininkūlietuviui, buvusiam JAV Pakraščių Sargybos laive, tos Sargybos pareigūnų buvo atsakyta politinės globos teisė. Be to, rusams, [tos JAV Pakraščių Sargybos laive «Vigilant», buvusiam JAV teritorijoje, buvo leista žiauriai sumušti jūrininką ir jį, gali būti, mirtinai sužeisti. Mes demonstruojame, atkreipdami visų dėmesį į tą atsitikimą ir siūlome.

1. Prašyti, kad JAV Prezidentas, Richard M. Nixon specialiu parėdymu suteiktų lietuviui jūrininkui politinę globą, reikalaujamas, kad jis, jei dar esąs gyvas, būtų sugražintas į JAV-bes, o jei so vietai atsisakytų, tai savo parėdymu sulaikyti sovietų laivas, plaukiančius į JAV teritorinius vandenis;

2. Prašyti prezidento, Nixono pavesti atitinkamoms įstaigoms istirti šį įvykį ir patraukti atsakomybėn Pakraščių Sargybos pareigūnus, atsisakiusius lietuviui jūrininkui suteikti politinę globą ir

3. Prašyti JA Senato ir Kongreso vadų paskelbti ir patvirtinti galiojančiomis politinės globos JAV-se teises.

(ELTA)

PASIPYLÉ TELEGRAMOS

Smerkdami lietuvių išdavimą rusams, lietuviai JAV-se, Kanadoje ir kitur siuntė telegramas vyriausybei. JAV se daugiausia telegramų, laišku pasiūsta prezidentui R. M. Nixnui, viceprezidentui S. Agnew ir Valstybės sekretoriui W. Rogers.

(ELTA)

AMERIKOS SPAUDA

New Yorke spauda, ypač «New York Times» lapkričio 29 diena įvykiui paskyrė ypatingai daug vietos. Apie jį plačiai rašė ir kitas, milijoninio tiražo dienraštis «Daily

Didelės Demonstracijos

Gaivališkos lietuvių surengtos demonstracijos, amerikiečiams išdavus Simoną Grauzę, lapkričio 27-28 dienomis įvyko visoje eilėje JAV miestų. Lapkričio 27 diena protestas to demonstracijos įvyko Clevelande ir Philadelphijoje, gi lapkričio 28 diena Bostone ir New Yorke. Eltos žiniomis, demonstracijoje Bostone dalyvavo apie 2 000 žmonių.

New Yorke, specialiai sudarytas «Amerikos lietuvių akcijos komitetas» surengė lietuvių ir kitų protesto demonstraciją pačiame New Yorke miesto centre, Times aikštėje, lapkričio 28 diena. Dalyvavo apie 500 lietuvių, pabaltiečių ir kitų. Lietuviai protestavo su apie 100 plakatų ir keli jaunuoliai nešė kars-

tą, su užrašu: «Žuvusios ir palaidotos žmogaus teisės». Demonstracijoje, vadovavus Komiteto atstovui R. Keziui, sukalbėta maldą (kūn. F. Rugles) ir kalbėjo šešių tautybių atstovai: latvių vardu — U Grava, estų — dr. [H. Ainsolenskų — H. Landowski, vengrų — A. Ivos, Tarptautinio Rescue Komiteto vardu lapkričio 23 dieną įvykį pasmerkė C. Sternberg. Lietuvių vardu kalbėjo A. Mažeika. Priimta rezoliucija.

Pažymėtina, kad demonstraciją filmavo keli TV siųstuvai, be to, ją sekė ir radijo atstovai. Tuo būdu, apie New Yorke demonstraciją patyrė, TV ir radijo bangomis, visų JAV gyventojai.

(ELTA)

News» skyrė vedamuosius. Juose iškeltas gėdingas įvykis ir reikalaujama kaltininkus patraukti atsakomybėn. Lieuvio išdavimą rusams pasmerkė vedamajame ir «New York Post».

Televizijos stotys ir radijo siųstuvai apie atsitikimą, jo aplinkybes žinias skelbė lapkričio 29, 30 ir kitomis dienomis.

(ELTA)

LIETUVIAI STUDENTAI PROTESTAVO

Kaip tik Simo Grauzės išdavime metu prasidėjo Amerikos lietuvių studentų suvažiavimas Clevelande. Studentai tuoju nutraukė suvažiavimo darbus, susisiekė su Užsienio Reikalų su Jūrų departamento istaigomis ir išreiškė griežčiausią protestą jaunimo vardu. Reikalavo sudaryti specialią komisiją tam nešvariam reikalui istirti ir kaltininkus nubausti. Paskui studentai surengė protesto eisnę miesto gatvėmis, prie kurios prisijungė ir nelietuviai.

NUBAUSTI TRYS AUKŠTI PAREIGŪNAI

Paskutinėmis žiniomis, prezidentas Niksonas labai pavėluotai tesužinojęs apie lietuvių išdavimą rusams, nepaprastai supykęs. Tuoju isakė visą reikalą istirti. Tuo tarpu tiek amerikiečių laivo kapitonas Eustis (skaitoma JUSTIS) tiek jo aukštesni viršininkai, kontraadmirolas Ellis ir pirmojo distrikto pajūrio sargybų komendantas Fletcher Brown pašalinti iš savo pareigų, iki visa ta byla bus iki galo išvesta.

KURI TIKRA PAVARDĖ?

Nelietuviams sunku susigaudyti su lietuviškomis pavardėmis. Pati pirmoji pavardė, kurią teko matyti «Jor-

nal da Tarde» buvo tokia keista, taip iškraipyta, kad buvo aišku, jog tai negali būti lietuviška. Paskui «O Estado de S. Paulo ir kiti žurnalai perdavė KUDIRKA — Simas Kudirka. Bet iš Amerikos gauti tiek ELTOS tiek dienraščio DRAUGO įvykio aprašymai odo, kad rusama atiduotasis buvęs Simas GRAUZĖ. Tuo tarpu taip ir lieka dar ne visai aišku, ar Kudirka, ar Grauzė.

I V A I R U M A I KODĖL MIRTI?

Žymus senų žmonių gydytojas rado, kad žmogus ilgiau gyvena, jeigu valgytų sveikai, tvarkingai mankštintųsi, negalvotų apie save, o būtų užimtas savo darbu ir rūpin-tųsi kitais žmonėmis. Jis istyrė 84 metų vyrą, kuris tebėra veiklus ir gyvas, nors turi kraujos gyslų sklerozę, nervų įtempimą, trūkį, padidė jusią širdį ir artritą. «Bet jis nesiskundžia ir gyvena kitiems», sako gydytojas. Kai žmogus 65-ių metų išaina pensijon, nutrūksta ryšiai su darbu, draugais, sumažėja akiratis. Pataria mankštinti smegenis, skaityti, domėtis, nes problema yra, «kad pirma miršta žmogaus galva, o ne kūnas».

NUODAI PRIĖŠ UODUS

Surasta, kad žmogaus prakaite yra dviejų rūšių chemikalai. Vieni pritraukia uodus, kiti uodams nuodingi. Kai chemikalų lygevara pakrypsta, uodai mieliau puola vieną žmogų vietoj kito.

AUTOMOBILIAI NEDUODUOJA

Kai prie žalios šviesos «kelia» sulaiko senas automobilis, vairuotojai pradeda dūduoti. Jeigu kelyje sustoja nauja mašina, tik vienas iš penkių vairuotojų drįsta dūduodami raginti važiuoti.

Paverętoji Lietuva

BIJO ISLEISTI

Rusai siekia suvaržyti sovietų piliečių ryšius su laisvuuoju pasauliu. Tokia peršasi išvada, neseniai jiems pakėlus vizos mokesčius, vykstant į JAV ir kitus «kapitalistinius kraštus». Dabar vizos mokesčiai siekia 400 rublių, o tik 40 rublių keliaujantiems į komunistinio režimo kraštus.

Bostone leidžiamas «The Christian Science Monitor», š. m. lapkričio 18 d. laidoje įdėtojų vizų klausimu Juhan Kangur laiška, jis teigia, kad tie nauji mokesčiai turi aiškų tikslą: suvaržyti asmeninius, ligšiol ribotus, sovietų piliečių ryšius su Vakarų pasauliu.]

Svarbiausia, kad tos naujos priemonės nukreiptos prieš sovietų okupuotą Baltijos kraštų piliečius. Jie turi daugiausia giminių, pasitraukusių į Vakarus, prieš rusams okupuojant jų kraštus. Dabar atrodo, kad tie apsilankymai Vakaruose sovietų laikomi esą pavojingais komunistinei sistemai. Be to, turint galvoje žemus atlyginimus Šovietijoje, nauji vizų mokesčiai gali visai uždaryti kelią kelioms į Vakarus.

Laiško autorius dar atkreipė dėmesį į nepaprastai aukštus siuntinių, iš Vakarų į Sovietų Sąjungą, muitus. Esą, sovietai vykdą «žiaurų žaidimą, išduodami įausminius atskirtų giminių ryšius ir siekdami išgyti tvirtosios valios».

(ELTA)

Vilniuje neseniai išleistas Lietuvių Kalbos Žodyno aštuntasis tomas. Jis prasideda raide «M» (nuo «mėlti») ir baigiasi raide «O».

(ELTA)

Okupuotoje Lietuvoje pradėta leisti K. Borutos Raštų serija. Vilniuje išleista K. Borutos knyga «Neramūs arimai». Įdėtas poetinis rašytojo palikimas, kai kurie eilėraščiai paimti iš rankraščių.

(ELTA)

«Vagos» leidykla Vilniuje išleido M. K. Čiurlionio sesers Jadvygos Čiurlionytės atsiminimų knygą apie žymųjį dailininką ir muziką — «Atsiminimai apie M. K. Čiurlionį». Eltos žiniomis, knyga buvo greit išpirkta — jos tiražas — 12,000 egzempliorių.

(ELTA)

KAIP BUVO IŠVEŽTAS PROF. DOVYDAITIS

Bolševikams okupavus Lietuvą, J. Rainis iš Kauno pasitraukė į Čekiškę. Čia jis buvo liudininkas, kaip buvo išvežtas į Sibirą prof. Pr. Dovydaitis. Apie tai J. Rainis «Keleivio» 31 nr. (rugpjūčio 19 d.) rašo:

«Ižymus katalikų veikėjas prof. Pranas Dovydaitis kitoje miestelio pusėje turėjo ūkį, kurį nuomavo kitiems bet, norėdamas pasislėpti nuo bolševikų akių, nuo šeimos atsiskyręs, jame apsigyveno ir pats. Sugrįžusiam sunkveži-

miui renkančiam tremčiai lietuvius miestelyje sustojus, ne tikėtai pasirodė ir profesorius. Jis buvo be švarko ir kažko užsuko į prie jo priėjęs kitas žydas pranešė, kad profesorius yra kooperatyve. Golubas tada skubiai puolė į kooperatyvą, griebė profesorių už plaukų ir pradėjo tempti į gatvę. Bet profesorius taip pasipriešino, kad viešas žydas nepajėgė jo ištempti.

Jonas Krasauskas, buvęs dvaro kalvis, bet už gera bolševizmo kūrybą pasodintas į kooperatyvo pardavėjo kėdę, šoko žydui į pagalbą. Jis prie profesorius pripuolė, trenkė jam kumščiu į veidą ir parmušė ant grindų, o abu su žydu išvilko į gatvę, susparė kojomis ir įvertė sunkvežimiu. Taip kruviną ir bešvarko išvežė... Senelio profesorius beveik visi išvežimą mačiusieji verkė»

J. Žvilb.

BALFO SIUNTINIO GAVIMAS LETUVOJ — NUSIKALTIMAS

DAR APIE OKUPANTO PUOLIMUS TIESOJE

OK. LIETUVA. — Kaip jau minėjome, okupantas «Tiesoje» paskelbė keturiuose numeruose (ne trijuose, kaip buvo skelbta), Balso puolimus, iš kurių paaiškėjo tiesiog laisvojo pasaulio žmonėms nesuprantamas dalykas, kad siuntinio gavimas yra nusikaltimas. Štai kaip rugsėjo 19 d. «Tiesos» numeryje rašoma:

«Didelio pasipiktinimo, priekaišto žodžius tenka tarti ir Adomo žmonai renai Lukoševičienei, Respublikinių kultūrio namų gydytojai. Tuo la-

biau, kad ji nešioja partinį bilietą. Irena Lukoševičienė kaip ir jos vyras, žinojo, kas juos šelpia, ir galėjo siuntinių atsisakyti. Sakykim, kad A. Lukoševičiaus veidas dar tebėra ne visiškai tarybinis, sakykim, jis nenorėjo įzeisti savo draugo ir siuntinius priiminėjo, nors ir žinojo, kad juos siunčia Balfas. Bet kur kur komunistės Irenos Lukoševičienės moralė? Juk ji patarė vyrui priimti amerikoniškus skudurus ir du kartus surenge vaišes V. Svilui ir jo bendrams.

Komunistė priiminėja tokius žmones, kurie su ginklu rankoje ar kitais būdais kovoja prieš Tarybų valdžią Lietuvoje? Gal pirminė partinė organizacija primins jai, kad garbingas komunisto vardas įpareigoja būti sąžiningu, doru partijai ir liaudžiai, niekada nepamiršti budrumo?

Straipsnyje sakoma, kad Balfas yra nusikaltėlis, nes «Balfas vykdo ideologinę diversiją prieš mūsų gyventojus». Kaip matyti, koks sunkus yra paverętoje Lietuvoje gyvenimas, kad eilinė dovana jau drebina Maskvos vartus.

KAIKAM NEPATIKO

Pasitaiko ir lietuvių, kurie nesidžiaugia Prano ir Algirdo Brazinskių ryžtingu žygiu į laisvę, bet jiems priekaištaujama dėl buvusio incidento lėktuve. Bostone leidžiamas dienraštis «The Christian Science Monitor» spalio 29 diena įdėjo A. J. Tasinskio, gyvenančio Santa Monica Kalifornijoje laiška, kurį pateikiame ištiesai, nes jis labai daug pasako tiesos:

«Kelias į laisvę, kodėl pasaulis yra toks žiaurus baltiečiams?

Nuo to laiko, kai du lietuviai nutupdino rusų lėktuvą Turkijoje, jie kai kurios mūsų spaudos buvo pravardžiuojami ne tik hijack'eriais, bet taip pat oro piratais, banditais ir t.t.

Ar mes vadinam kriminalistais norvegus žydas, olandus ir prancūzus, kurie Antrojo pasaulinio karo metu ištrūko iš nacių okupacijos į laisvę, net jei pabėgdami turėjo nužudyti savo sargus?

Brazinskas buvo vienas iš tų nedaugelio lietuvių, išlikusių gyvais šūripioje vergijoje (pergyvenusių vergijos baisumus). Daugiau kaip amžiaus ketvirtį jis svajojo apie laisvę, ypač jaunam savo sūnui Algirdui. Už Lietuvos laisvės kovotojams suteiktą pagalbą jam niekad nebuvo leista grįžti Lietuvon, net ir okupuoton. Niekas jam nepadėjo. Tad jis nutarė siekti laisvės savo paties jėgomis.

Sako, buvo nužudyta jauna mergaitė. O kiek jaunų žmonių, siekusių laisvės, aužudė komunistų pasienio sargybinių?

Ar nėra dabar kaip tik laikas prabilti apie 6 milijonus baltų, kurie yra rusų priepaudoje? Ar jie neverti laisvės? Bet mūsų informacijos kabalai tyli. Kodėl?

Nepatiko kaikuriems tautiečiams Brazinskių pabėgimas ir to aprašymas «Mūsų Lietuvoje». Ypač jaudinasi, kad renkamos aukos jiems padėti apginti savo laisvę!

Čikagos «Vila Zelinoje», M. Parke, lituanistinėje mokykloje dalyvauja 200 vaikų. Šalia kalbos, istorijos, geografijos ir literatūros, mokinami ir tautiniai šokiai bei dainos.

Liepsnos ir Apmaudo Asočiai

JURGIS GLIAUDA

PREMIJUOTAS ROMANAS

(Tęsinys)

— Atvirai sakau, prieš čia sustodamas darbui, kad kulto ministerija man leido gyventi iš mechaniko darbo.

Ūkio pramonės sekcija leidimą davė. Juk mechanika dabar tokia deficitinė profesija.

— Neįmanomas dalykas, — suvapėjo Raikūnas, jau atgaudamas žadą.

Jis klausiamai pažiūrėjo į mane, ne mažiau suglumusį ir svarstymo tonu nutęsęs:

— Gal reiktų miliciją pašaukti?

Aš pasakiau:

— Milicija, draugas pirmininke, nepajėgs. Jatulis pabėgs. Tegu parodo gabumus, kaip sakėsi, ištaiso tuos zig-zagus dėl kurių tiek turėjome problemų. Matysime, ar jis gebės? Ar klero žmogus, ar MTS girtuoklis, zig zagams nesvarbu, bile tik pataisyti.

— Ne, ne, — susigriebė Raikūnas, — dėl milicijos aš tik taip sau. Iš formalybės.

— Jūsų žmogus teisingai sako, — atsiliepė Jatulis. — Milieja nepabėgs. Lygiai ir man nėra ko bėgti nuo jos. Juk popierius matė. Kadangi zig zagai nedirba, leiskite aptvarkyti, Dykai! Už pasikalbėjimą su jumis. O paskui leiskite ir pedalus paspausti.

— Ne, ne, — pasakė Raikūnas, — kodėl gi? Be zig-zagų ir kitų caiktų prikišta padarbinė. Darbo marios.

KEISTAS MEKANIKAS

Raikūno (ko ūkio pirmininko) veide jau nuko nepasitikėjimas ir žiebėsi pirmininkiška galia savo drąsia iniciatyva patvarkyti padarginės laužą. Juk tai lyg geležėlę radus — tokian užkampin užsuko padargų mekanikas! Jeigu ne žu likas — nauda, jeigu sukčius — sutvarkysime.

Jis pasakė kolūkio galiūno tonu:

— Eik į padarginę ir apsitvarkyk. Žinai, tau nebus čia lengva būti. pats supranti. Bet man ko lūkio reikalai visų pirma. Ar tu klero žmogus ar mašinų specas — jei inventorius bus kautynių parengimo stovyje, palieki. Priimu. Tik draugu nevadinsiu, pilietis Jatuli

— Dėkui už supratimą, — pasakė Jatulis.

Su vėpla veido išvaizda Raikūnas sušvėbeldžiavo:

— Bet gi tokių keistybės tarybinėje buityje dar nebuvau sutikęs, klero žmogus ir mechanikas,

— Kodėl gi, — atsiliepė Jatulis, — mūsų demogratiija visiems lygi. O mano rankos, kaip matote, pačios sako — esu mechanikas.

Jo rankos tikrai buvo su įsėdusia odon alyva, juodos, darbininkiškos, nepraplaunamos. Ne tokios, kaip mano, glostančios knygas, kaip mylimosios plaukus.

— Žiūrėsiu aš į tave, — tarė Raikūnas su atšaldžia mina, — kaip į žmogų su vieša yda. MTS turi mechanikus girtuoklius, o mes turėsime mechaniką klerikalą. Gal išgeri?

— Blaivininkas.

— Tai irgi yda. Būčiau kagoro pasiūlęs. Ar užsipelnysi liaudies pasitikėjimą ar lieps man klero žmogų išvaryti, tada jau mano žodis silpnas. Bet priimu darban. Mechaniko mums verkiant reikia.

Aš nulydėjau Jatulį pas Dareikas. Jisėjo greta manęs, prilaikydamas už vairo savo bagažų apkrautą dviratį.

— Patinka man jūsų kalnas, — jis dėstė neskubomis. — Milžinkapis.

Jutau keistoką išgyvenimą, lyg eičiau greta padaro iš fantastiškos romano. Tokius padarus, turbūt, sutiktų Baikauskas, nukeliavęs plėšinių į Marsą.

15

— Sugaišti trėjetą mėnesių kelionei į Marsą tai niekučiai. — tvirtino Baikauskas. — Trys mėnesiai nė keliatapio (liudijimas papigintai ar nemokamai kelionei Sov. Rusijoje, Red.) nevertas laikas. Kiek laiko sugaišo anie keliauninkai, kurie atrado Ameriką?

— Bemaž tiek, kiek dabar reikia kelionei į Marsą, — aš paaiškinau.

— Ir kokią jie padarė klaidą, neįsteigę naujoje žemėje plėšinių kolūkių, — nusišpiovė Baikauskas.

— Su kuo plėštų, — nusišiepė klausytojas, — Traktorių gi nebuvo.

— Medžioklinius kolūkius galėjo įsteigti, — nepasidavė Baikauskas, — šautuvus gi jie turėjo. Paukštfarmas galėjo steigti. O jie išsigimė į privatizinkus, smulkiasavininkiškus įgeidžius globojo ir kas? Imperializmas, Vietnamo kolonizacija,

(B. D.)

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 20
Caixa Postal 4421
Sao Paulo, E.S.P.
Tel.: 273-03-38

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

Direktor responsável Dr. José Ferreira Carrato

Redator: JONAS KIDYKAS

Administr.: JONAS BRUŽIKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 20,00 visoje
Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 100,00 P.
Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 40

SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 40,00 paskutiniajame
N Cr. \$ 20,00. viduriniuose puslapiuose N Cr. 15,00
ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisyti pertvarko savo nuodžiūra. Nenaudoti raštai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

TAUTO GYVASTINGUMAS —

Lietuviškos Draugijos

Draugijomis mes vadiname didesnius ar mažesnius laisvus žmonių susibūrimus tam tikram tikslui siekti, kad bendrai veikiant būtų galima geriau savo uždavinius atlikti. Organizuoti žmonių sambūriai pelnui siekti vadinami ne draugijomis o bendrovėmis. Lygiai ir organizacijos, siekiančios politinių tikslų, yra politinės partijos.

Pagal savo paskirtį ir tikslus mūsų draugijos išėjimoje yra religinės, tautinės, kultūrinės, mokslinės, pašalpinės, socialinės, labdaros, fraternalinės — draudimo, pramoginės, jaunimo, sportinės. Vienos jų yra centrinės, turinčios savo skyrius ir net apygardas, kitos savo veiklą riboja tik atskirose vietovėse, lietuvių kolonijose. Vienos draugijos priskaito keliolika tūkstančių narių, kai kitas sudaro tik keletas asmenų.

Labai įvairūs draugijų tikslai, skirtingi įstatai ir konstitucijos. Bet visos draugijos ir klubai yra labai brangintini, nes jų gausa rodo mūsų organizuotas pastangas veikti visomis kryptimis. Visos draugijos, net gi šiaip jau neįdėjiški klubai, mūsų tautai labai brangios. Jos didina išėjimų tautos gyvastingumą ir rodo norą ilgiau gyviems išlikti.

Kai kalbame apie mūsų draugijas, mes turime geru žodžiu paminėti kraštą, kuriame dabar gyvename, kuris nedraudžia kurtis bet kokiems organizuotiems vienetams bei sambūriams. Draugijų kūrimo bei registracijos formalumai nesudėtingi, bet ir jų neatlikusioms draugijoms veikti nedraudžiama.

Organizacijų Valdyboms yra svarbu numatyti savo darbus ir suplanuoti,

Ateities veiklos numatymas yra nemažas dalykas ir jį visi nariai turi kreipti savo dėmesį. Čia pirmiausia reikia prisiminti, kuriam reikalui atlikti draugija ar klubas buvo sukurti. Geras tolimesnės veiklos pramatymas ir pasiruošimas iš anksto padės ir didesnius darbus atlikti

Šio rašinio siauruose rėmuose mes neturime galimybės konkrečiau paminėti kiekvienos draugijos veiklos bruožų, tačiau čia yra dalykų, kurie visoms mūsų draugijoms atmintini ir būtini. Tai besąlyginė nuolatinė kova už geresnį žmogų, sąmoningesnį lietuvi, už mūsų pavergtos valstybės nepriklausomybę.

◆ ◆ ◆

Organizacinėje veikloje labai didelę reikšmę turi draugijų narių susirinkimai, sueigos, ruošiami įvairūs minėjimai, pobūviai. Reikia pasakyti, kad ne visos draugijos vienodai sugeba šiuos darbus atlikti. Daugelio organizacijų susirinkimai yra neįdomūs, nes vadovaujantieji asmenys nesistengia jų pajavinti. Kai kur susirinkimuose per daug vietos skiriama tuštiems ginčams dėl statutų ir konstitucijų, pereitų susirinkimų protokolų, mažos svarbos dalykų. Kai taip būna, susirinkimai pasidaro nekūrybingi, neįdomūs, neauklėja savo narių, kurie vis mažiau sueigose besilanko.

Taigi valdybų nariai, šaukdami susirinkimus, turi gerai žinoti, kas juose bus daroma, keltiaus klausimus tam tikra tvarka išdėstyti, laiku pateikti ir visais galimais būdais engtis, kad diskusijos būtų kūrybingos, galimai aukštesio lygio.

Pastaruoju metu daugelis mūsų draugijų serga viena ir ta pačia, beveik epidemine virtusia liga: daugelio narių nenoras eiti į valdybų ar komitetų darbą, nesiduoti reikamais. Tokie reiškiniai, kai jie atsiranda, rodo, kad draugija yra

Pakistano Nelaimė

PETRAS PAKALNIS

Šių metų lapkričio 12 dieną Rytų Pakistaną ištiko nelaimė. Vietinės valdžios organai spėjo, kad per 9 valandas Rytų Pakistano salose ir Bengalo įlankos pakraščiuose prigrėdė tarp 200 000 ir 500 000 žmonių Smarkus ciklono viesulas, pasiekęs virš 200 kilometrų greitį per valandą, sukėlė 8 metrų bangą, kuri nušlavė nuo žemėlapiu 200 mažų salų Didesnėse salose ir žemyno pakraščiuose banga sunaikino visus pasėlus ir maisto atsargas, išgriovė daug kaimų ir miestų, prigrėdė beveik visus galvijus ir žemėsnes vietas užaėšė storoku dumblo sluoksniu. Ši katastrofa yra didesnė už 1876 metų nelaimę, per kurią žuvo 200 000 žmonių. Ją viršija tik Geltonosios upės potvynis Kinijoje, kuris 1887 metais prigrėdė apie vieną milijoną žmonių.

Rytų Pakistanas turi 72 milijonus gyventojų ir yra visame pasaulyje tirščiausiai apgyventas kraštas. 1961 metais sostinės (Dacca) rajone vienoje kvadratinėje mylioje gyveno 1.281 žmogus. Kadangi pramonė daugumoje yra sutelkta Vakarų Pakistane, Rytų Pakistano gyventojų pajamų vidurkis siekia tik 35 dolerius į metus. Sunku įsivaizduoti, kaip žmogus gali pragyventi už 9 centus į dieną. Dabar ir to nebėra. Kai kur žmonės gyvena pusnuogiai, maitinasi sudrėkusiais ryžiais arba badauja ir neturi geriamo vandens, nes šuliniai užversti dumblu. Vienos salos gyventojai pranešė Raudonam Kryžiui, kad nesigstų vaikų drabužių nes visi vaikai prigrėdė.

Ciklono katastrofą padidino valdžios nerangumas, valdininkų burokratizmas ir nelėmti supuolimai. Keletą dienų prieš katastrofą JAV satelitas pastebėjo, kad Bengalo įlankoje pradėjo vystytis ciklonas ir jis artinasi į Rytų Pakistaną. Toji žinia buvo perduota Pakistano valdžiai. Ši įspėjo žmones, kad artinasi tik audra Prie audrų Pakis

*****

rimtai susirgusi ir kad ją pagydyti gali tikrai nariai idealistai, sutinką visų draugijos narių labai aukoti savo darbą ir sumanumą. Kai to nėra, draugija merdi ir kažin ar yra prasme iš viso tokią organizaciją laikyti.

◆ ◆ ◆

Draugijos, kaip ir žmonės, gimsta, gyvena ir miršta. Kaip paskiras asmuo, taip ir draugija turi žinoti, kad kada nors ją ištiks mirtis. Sąmoningas lietuvis laika sudaro testamentą ir savo turimą paskirsto tiems tikslams, kurie jam atrodo geriausi. Panašiai turėtų elgtis draugijos ir susivienijimai. Tačiau lietuviškų draugijų gyvenimo praktika rodo, kad kai kurių mūsų organizacijų ir klubų likvidacija būna skaudoka ta prasme, kad draugijai mirstant, dar gyvi išlikę jos nariai savo ir jau mirusių narių kapitalą, užuot paskyrę gyvajai lietuvybei stiprinti, pasidalina tarp savęs ar nukreipia kuriam nors mažai naudingam tikslui.

Kaip žmogus mirdamas grįžta į Viešpatį, taip užsidarydama draugija turi turėti prieš akis ne tiek savo asmeniškumą, kiek aukštesnius — savo tautos ir lietuvybės išlaikymo šiame krašte tikslus.

tano žmonės yra pripratę ir todėl nekrepė dėmesio. Tiesa, prieš 4 metus Pakistano vyriausybė išdalino kaimams švedų padovanotus radijo aparatus, kad galėtų juos įspėti apie artėjančius ciklonus. Bet šį kartą žmonės buvo klaidinai įspėti. Taip ir įvyko nelaimė.

Praūžus audrai, nei Rytų Pakistanas, nei Vakarų Pakistano pareigūnai nesiskubino nelaimingiesiems padėti. Kai vienas sostinės laikraštis pasakė, kad per katastrofą jau žuvo tūkstančiai žmonių, Daccos savivaldybė rūpinosi ne pagaiba nukentėjusiems, bet kaip priimti Azijos automobilstų suvažiavimo svečius. Raudonojo Kryžiaus telegrama, pasiųsta iš Daccos į Šveicariją pasiekė Ženevą tik po 24 valandų. Kai Vakarų Vokietijos valdžia pasiūlė Pakistanui 150 lovų ligoninę su gydytojais ir slaugėmis, ji negavo jokio atsakymo. Nors Pakistanas turi 50 helikopterų, bet į nelaimės vietą, apimančią 7.000 kvadratinį kilometrų, pasiuntė tik vieną. O kai JAV ir Anglija pasiūlė savo helikopterus, Pakistano vyriausybė reikalavo, kad jais skriėtų Pakistano pilotai. Taip gaišinant laiką, žmonės pradėjo mirti badu, o kai kur kilo kolera ir tifa. Kai vienoje vietoje buvo atvežta pagalba laivu, žmonės nebeturėjo jėgos jo iškrauti. Kitur, palaidoję 5.000 lavonų, išbadėję žmonės nebepajėgė kasti duobių likusiems lavonams. Galimas daiktas, kad ši katastrofa sieks vieną milijoną aukų.

Pasaulio Banko ekspertai tvirtina, kad, išleidus 800 milijonų dolerių, būtų galima apsaugoti Rytų Pakistaną nuo potvynių. Bet Pakistano Vyriausybė už 800 milijonų dolerių stato neapsaugos pylimą, bet didelę elektros jėgainę vakarų Pakistane. Apskritai, Rytų Pakistanas yra labai apleistas kraštas, ir Vakarų Pakistano pareigūnai žiūri į jį kaip į kokią koloniją. Geriausias valdininkų ir ka

riuomenės vietas užima Vakarų Pakistano žmonės. Rytų Pakistano žmonės užsiima daugumoje žemės ūkiu ir augina ryžius ir kanapes. Iš 6 Pakistano universitetų tik 2 yra Rytų Pakistane, nors jo gyventojų skaičius yra žymiai didesnis už Vakarų Pakistano. Nėra ko stebėtis, kad Rytų Pakistano žmonės, būdami skriaudžiami Vakarų Pakistano, pradeda bruzdėti ir nori nepriklausomybės. Po paskutiniosios katastrofos tas noras didėja,

Rytų Pakistano nelaimė sujaudino visą pasaulį, ir iš visų kraštų pasipylė aukos. Vėžiudamas į Australiją, Rytų Pakistaną aplankė ir popiežius Povilas VI, palikdamas nukentėjusiems 10.000 dolerių čekį. Bet praėis daug laiko, kol nukentėjęs kraštas vėl galės vesti normalų gyvenimą. Agronomų nuomone jų ros vandeniui ir dumbliu užtešta žemė gal gais atsigausti tik po keletos metų.

◆ ◆ ◆

NET DARŽOVIŲ TRŪKSTA

Jau eilė metų girdime nusiskundimus: Lietuvoje tebetrūksta daržovių, nors pastaruoju metu daržininkai gyventojų stalui jų patiekia kiek daugiau. «Tiesoje» (rugp. 30) rašoma iš Klaipėdos: daržovių augintojams trūksta patyrimo ir jie kartais... beplanuojami persistengia. Esą bloga tai, kada... išauginamas geras daržovių derlius. Tokiu atveju laužoma galva, kur padėti daržoves, kurios nebuvo numatytos sutartyse? Štai, Plungės rajone, Rietavo sovchoze netikėtai gerai užderėjo ankstyvieji kopūstai, jų gauta keliasdešimt tonų ir... prekybininkai jų kratosi. Pasirodo, kad pagal sutartį, ūkis privalo kopūstus patiekti tik spalio mėnesį.

Prekybininkai atsisako priimti daržoves, gi daržovių parduotuvės ir valgyklos liko tuščios. Anksčiau, liepos mėnesį panašiai įvyko su vieno Žemaitijos ūkio paruoštais rindikėlais bei žemėniais kopūstais. Jie buvę geri, bet... juos tekę nurašyti. Dėl panašių nesutarimų kaltinama Vilniuje veikiančių vadinama Prekybos ministerija.

(ELTA)

◆ ◆ ◆

KAS SKATINA GERTI

Kaip okup. Lietuvoje skatinamas alkoholio vartojimas, liudija Vilniaus prekybininkų paslaugos... degtinės ar vyno mėgėjams. Anksčiau alkoholiniai gėrimai miestuose buvo pardavinėjami nuo 10 val. ryto. Tačiau nuo praėjusios vasaros jau galima vėną įsigyti net daržovių parduotuvėse Vilniuje, kur dar prekiaujama ir sultimis, Pilstomą vėną jau galima gauti ir Vilniaus gastronomo krautuvėje. Jau mįiai sunkiau gauti ten parduodamas dešreles ar tortą.

b, kv.

ELTA

Jaunystės AIDAS

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĒVYNEI

savo vaikus. Lapeliai gaunami abejose klebonijose ir pas organizacijų valdybas. Kartu su lapeliu sumokama 25 kruzeirai registracijos mokestis, kad vieta būtų užtikrinta,

KĄ PASIIMTI

Į stovyklą kiekvienas vaikas turi pasiimti paklodes, antklodes ir pagalvėlį, maudymosi drabužius, asmeninius drabužius bei reikmenis ir muzikos instrumentą, jeigu turi.

MOKYKLA BAIGIA METUS

Sv. Kazimiero parapijos lituanistinės mokyklos mokyklos mokslo metų pabaiga ir Kalėdų eglutė švenčiama sekmadienį, gruodžio 13 dieną tuoj po 5 valandos pamaldų. Mokiniai du šeštadienių ruošėsi programai, kurioje deklamuos, gros muzikos instrumentais ir skaitys. Bus įteikti kiamieji lankymo pažymėjimai. Kviečiami dalyvauti mokiniai ir jų tėvai. Kartu su programa bus ir arbatėlė,

PABIROS

Šeštadienį lituanistinės mokyklos mokiniai ir «Lapės Snapės» šokėjai dirbo lietuviškus kalėdinės eglutės papuošimus iš šiaudų ir popieriaus.

Jaunimo ir vaikų stovyklos naudai suruošta vakarienė ivyko Jaunimo Namuose Vila Zelinoje gruodžio 5 dieną. Nežiūrint, kad artinasi Kalėdos ir su metų pabaiga surištos išlaidos, susirinko apie šimtas savo jaunimo paremti.

Miklosios šeimininkės paruošė įvairių skanių valgių, o stalus puošė gėlės bei Jono Patinsko padovanoti stipresni gėrimai. Po prel. Pijaus Ragažinsko sukalbėtos maldos svečiai vaišinosi, kol atėjo laikas loterijai. Išleistos trys dovanos: graži lėlė ir žaidimas «Corrida magica», padovotos Mečio Paleckio, ir dar juokais pridėta kopūsto galva Beveik kiekvienas pirko bilietus, ir loterija atnešė virš 400 kruzeirų.

Vakarienė pajvairiata dviem filmais: birželio mėnesį Venecueloje koncertavusios Clevelando tautinių šokių grupės «Grandinėlės» ir vaizdai iš Los Angeles, Kalifornijoje. Pirmoji filmą rodė, kaip gražiai mūsų jaunimo grupę priėmė ne tik Venecuelos lietuviai, bet ir Venecuelos kariuomenė bei du gubernatoriai. Po filmų girdėta pastaba: «Venecueloje yra nedaug lietuvių palyginus su São Paulo, bet kaip jie sugebėję tą kelionę suruošti!» Filmai paruošti kun. Antano Saulačio, o jas rodė lietuvių draugas Sr. Elias. Filmų metu grota juosta, įdainuota 1969 metų moksleivių ateitininkų stovykloje Dainavoje, JAV, kurioje dalyvavo ir nemažas «Grandinėlės» narių skaičius. Viena viešnia, nežinodama, kad tai eilinė dainavimo pamoka jaunimo stovykloje, vedama Fausto Strolios, sakė: «To choro muzika buvo labai puiki.»

Pirmadienį įvykusiame posėdyje prel. Ragažinskas pranešė, kad vakarienė su loterija iš viso pelnė 805 kruzeirus.

STOVYKLOS LAIKAS

Organizacinis komitetas nutarė dėl susidėjusių aplinkybių suruošti TIK VIENĄ STOVYKLĄ, kartu vaikams ir jaunimui. Data yra sausio 5–12. Tuo būdū visi stovyklautojai stovyklauk kartu, nuo 8 metų ir daugiau, Programa bus pritaikyta pagal amžių.

REGISTRACIJA

Jau pradėjo užsirašyti į stovyklą stovyklautojai. Tėvai raginami kuo greičiausiai užrašyti

Pažink Savo Tėvu Kraštą

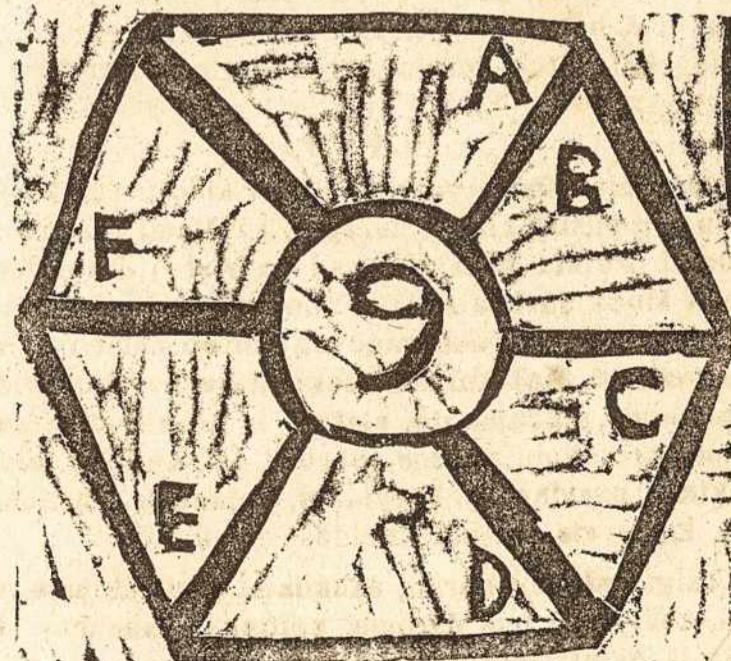
5-OJI GEOGRAFIJOS PAMOKA

UPĖS, EŽERAI

Didžiausia Lietuvos upė yra Nemunas. Didžioji dalis Lietuvos upių įteka į Nemuną, sudarydamos Nemuno baseiną. Nemunas prasideda Gudų žemėje ir įteka į Kuršių Mares. Turi 937 km. ilgio. Nemuno aukštupis yra nedidelė upė, kuri teka iš rytų į vakarus iki Gardino. Nuo Gardino Nemunas teka į šiaurę iki Kauno darydamas kelias dideles kilpas. Antroji Nemuno dalis arba vidurupis turi gražius krantus, kuriuose raūdasi keletas žymių vasarviečių. Nuo Kauno iki Kuršių Marių Nemunas vadinamas žemupiu ir teka vėl į vakarus. Šita dalis Nemuno jau tinka plaukiojimui didesniems laivams. Netoli žiočių Nemunas išsiskiri į Giliją ir Rusnę. Gilija įteka į Kuršių Mares kairėje. Prieš pat Kuršių Mares Rusnė suskyla dar į dvi šakas: kairėje Skirvytė, dešinėje Atmata. Atmata laikoma tikrąja Nemuno vaga. Nemuno dešinieji didesni itakai yra šie: Merkys, Neris prie Kauno, Nevėžis, Dubysa, Jūra ir Minija. Kairysis Nemuno itakas yra Šešupė. Neris turi du didesnius itakus: Šventoji ir Vilnelė-Vilnia, kuri įteka Vilniuje. Kitos didesnės upės iteka tiesiog Baltijos Jūron. Šventoji prie Latvijos sienos, Venta iteka Baltijos Jūron, Muša su Nemunėliu Latvijoje suteka vienon upėn vadinama Lielupe. Lietuvos upės yra nepaprastai gražios. Vanduo skaidrus, krantai apaugę žalumynais ir miškais yra labai dažnai apdainuojamos mūsų poetų.

Lietuvoje yra priskaitoma apie 3.000 ežerų. Vieni didesni, kiti mažesni yra patrauklus savo vaizdais ir turi didelės reikšmės kraštui. Ežerai yra ledyno laikų palikimas. Lietuvoje ežerai nevienodai pasiskirstę. Pats didžiausias yra Naročius, užimdamas 8050 ha plotą. Antras didumu yra Drukšų turis 4.500 ha. Kiti ežerai: Ančia (pats giliausias), Tauragnų; Aukštaitijoje Sartų ežeras žinomas arklių lenktinėmis ir kt.

J. V. aė.

UŽDAVINYS

Šiame piešinyje rate yra skaičius 9. Visos kitos vietos A, B, C, D, E, F, yra tuščios. Duodami šie skaičiai: 3, 4, 5, 6, 7, 8. Įstatyk šiuos skaičius tuščiose vietose taip, kad skaičiuodamas A-9-D, F-9-C ir E-9-D gautumei kiek vieną kartą po 20.

TĒVO
ANTANO
SKILTIS

Vienas skirtumas tarp mūsų čia Brazilijoje ir lietuvių, gyvenančių Australijoje, JAV-bėse, Kanadoje bei Europoje yra tas, kad čia nesame pratę vaikus siųsti į stovyklą, kadangi stovyklų nedaug ruošta, o paskutiniai buvo prieš trejus metus, 1968 metais.

Lankydamas šeimas kelis kartus girdėjau, kaip tėvai savo tarpe kalbasi. Motina sako, kad jų vaikas niekad nenakvojo kultūr, tik namie, o kai išvažiuoja kur nors, važiuoja visa šeima kartu. Tėvas savo žmonai sako, kad gera vaikui pačiam išvažiuoti, būti atsakomam už save, pradėti pratinėti iš namų toliau išeiti. Aišku, abiems tėvams ramiau, jeigu į stovyklą važiuoja keli tos pačios šeimos nariai, kad vyresnieji jaunesnius prižiūrėtų.

Pirmą kartą vaikas iš namų išeina pradėdamas lankyti mokyklą. Ten susiranda draugų, tam pa atsakingu už savo elgesį ir uolumą. Mažesnius vaikus tėvai ar seneliai palydi į mokyklą, o kai vaikas paauga, jis jau pats nueina ir grįžta.

Laimingi vaikai, kurie gali priklausyti kokiam nors jaunimo grupei, kurioje už mokyklos ribų susiranda draugų ir draugių bei sau įdomų užsiėmimą. Tokios grupės yra «Žilvytis», «Lapės snapė», ateitininkai, skautai ir kiti. Čia tėvai ramiai gali savo vaikus išleisti, kadangi žino, kad yra gera suaugusiųjų priežiūra, o vaikai užsiima smagiai ir naudingai laiką praleidžia.

Kaip sunku vaikui, kuris pirmą kartą iš namų išvyksta, kai stoja į kariuomenę, išteka arba vedasi, ar moksto reikalais išvyksta į kitą vietą. Lengviau tiems, kurie jau buvo išvykę kur nors.

Apie vaikų išvykimą iš namų turi spręsti tėvai, ir kiekviena šeima turi savo ypatingas sąlygas, papročius ir pažiūras. Mūsų jaunimo stovykla yra gera proga vaikams ir jaunimui kiek subręsti ir parodyti savo atsakomybės jausmą bei savarankiškumą. Stovyklai vadovaujant suaugę padeda, kiek gali, kad tėvai nesirūpintų vaikais, nors stovyklos metu ir vaikų ilgėsis.

Taip pat svarbu, kad vaikai pamažu įsijungtų į lietuvišką gyvenimą už šeimos ribų, ypatin gai tie, kurie gyvena toliau ar atskirai. Tegul su sipažįsta ir mato, kad lietuvių ir lietuvių jaunimo yra daugiau. Tegul įsigija naujų draugų ir draugių, išmoksta dainų, šokių, žaidimų, darbėlių, tegul diskusijų metu pasako savo nuomonę apie tai, kas jam ar jai atrodo svarbu.

Jau užsiregistravo vaikų į stovyklą. Kaip su Jūsų vaikais, anūkais, krikšto sūnumi ar dukterimi, kaimynu ar pažįstamu?

Los Angeles Miesto Lietuviai

ZENONAS BAČELIS

Kalifornijos auksas buvo auksas Los Angeles miestui waisto tiekimo bei viso judėjimo centras. Bet jis lietuvių nesuviliojo. Jie pavieniai čia pradėjo rodytis tik devynioliktojo šimtmečio gale. Dvi dešimtojo amžiaus pradžioje jų skaičius padidėjo, bet iki II pasaulinio karo nebuvo nė tūkstančio. Paskutinio karo pradžioje lietuviai čia pradėjo gausiau rodytis 1939 metais išsirūpinę konsulatą. 1941 metais a. a. prelatas Julius Maciejuskas įkūrė lietuvišką parapiją, kuri per septynetą metų tiek išaugo, kad teko parduoti pirmąją mažytę bažnyčią privačiuose namuose ir pirkti kitą, erdvią vietą. Čia pastatyta nauja bažnyčia, vienuolynas vienuolėms seserims Kazimierietėms klebonija ir mokykla. Parapija leidžia dvisavaltinį biuletinį, kuri visi parapijiečiai gauna nemokamai. Tuo pačiu metu įrengta ir parapijos salė. Tas prel. Kučingio išvystytas lietuviškos sąjūdžio pritraukė į Los Angeles dar daugiau lietuvių, ypač pokarinių imigrantų iš kitų Amerikos miestų. Dabar lietuvių galėtų čia būti apie 8000.

V SUOMENINĖ BEI KULTŪRINĖ VEIKLA

yra gyva ir šakota. Ją palaiko žymūs skaičius atvykusių inteligentinių jėgų, profesionalų bei intelektualų. Visokie parengimai, teatriniai pastatymai, paskaitos, susirinkimai, pobūviai, posėdžiai ir kiti kultūriniai parengimai vyksta dviaukštėse parapijos patalpose. Jose per metus būna

apie 200, — taip, du šimtai — subuvimų, parengimų ir posėdžių.

Los Angeles lietuvių visuo meninė bei kultūrinė veikla verda trijose dešimtyse suviro organizacijų, kurių kai kurios turi po keletą skyrių. Jau vien organizacijų skaičius liudija, kokie judrūs yra čia lietuviai. O ta veikla apima ne tik vyresniąją tautiečių kartą, bet ir jaunimą, ir liečia tautinę kultūrą, meną, švietimą, auklėjimą, spaudą, sceną, religinius sambūrius, dainą, labdarą, mokslą, politiką bei propagandą, įvairių profesijų reikalus, bendradarbiavimą su kitomis tautomis kovoje už laisvę tėvynei, ryšius su įtakingais Amerikos valstybininkais. Vietos amerikiečiai lietuvius laiko veikliausia gyviausia tautine mažuma ir su ja skaitosi bei vertina jos kultūrinį įnašą į tolimiesio gyvenimą.

Kalifornijos kongresas 1957 metais viešai išgyrė lietuvių už jų kultūrinį įnašą į valstybės gyvenimą. Tos rezoliucijos tekstas kabo rėmuose parapijos salėje, Miesto valdyba irgi priėmė ir atsiuntė sveikinimų rezoliuciją Šv. Kazimiero 500 metų gimimo proga ir pareiškė užuojautą dėl bolševikinės Lietuvos okupacijos ir priespaudos. Tą gerą vardą ir įtaką vietos gyventojams lietuviams įgijo kaip tik lietuviai intelektualai (mokytojai vyrai moterys) kurie čia susibūrė į mokslo studijas, dailininkų parodas, tautinius šokius ir koncertus ne tik lietuviams, bet ir amerikiečiams, pasikviesdami žymiuosius mū

sų menininkus ir iš kitų Amerikos miestų ir juos pristatydami Amerikos visuomenei. Vietos universitetuose čia profesorijauja keletas lietuvių profesorių ir turi gerą vardą. Anksčiau čia dirbo artistai Vaičekus, Šernas, o dabar iškilusi kino žvaigždė Rūta Kilmontytė.

SVARBESNIEJI VEIKLOS BRUOŽAI

Be anksčiau sumintų veiklos pasireiškimų verta paminėti atskirai dar sekančius: Čia leidžiamas vienintelis taip gausiai ir gražiai lietuviškojo pasaulio iliustruotas žurnalas «Lietuvių Dienos». Leidėjas yra p. Antanas Skirius, o redaktorius mūsų iškilęs poetas Bernardas Brazdžionis. Žurnalas lietuvių ir anglų kalba. Jis nušviečia trumpai ir aiškiai visus svarbiuosius laisvojo pasaulio lietuvių gyvenimo įvykius bei reikalus. Čia leidžiamos lietuvių autorių knygos tiek lietuviškai, tiek angliškai.

Losangeliečiai kasmet ruošia Lietuvių Dieną, kuri sutraukia apie porą tūkstančių tautiečių. Joje dalyvauja ne tik losangeliečiai, bet ir iš tolimesnių vietovių atvykstantieji lietuviai. Ta proga žymūs lietuviai ir amerikiečiai prakalbiniai garsina lietuvių tautos vardą, primena pavergtos tėvynės reikalus, rusų priespaudą, laisvės kovas.

Lietuviškumui jaunosiose kartose palaikyti išlaikoma lietuviška mokykla, radijo pusvalandis. Labai gausūs čia ir skautai skautės — net šeši skyriai! Malonu buvo stebėti vieną sekmadienį skautiečių mergaičių organizuotą dalyvavimą bažnyčioje, pamaldose. Gyva čia Amerikoje gimusio jaunimo kuopa «Lietuvos Vyčiai» kurios veikli dalyvė yra minėtoji kino artistė Rūta Kilmontytė. Gyvi čia ir ateitininkai.

Sumaniai veikia labdaros organizacijos. BALFO skyrius įsteigtas 1944 metais. Per 14 metų surinko 8 tūkstančius dolerių pinigais ir didelį kiekį drabužių.

Nuoširdžia pagarba atsiųsti čionykščiai lietuviams savo tautai pasitarnavusiems veteranams. Pav. Mykolui Biržiškai vargan patekus, 1954-55 metais veikęs komitetas surinko puspenkto tūkstančių dolerių. Iš pokario atvykėlių susidariusi kolonija suskubo pasirodyti kultūrinėje dirvoje plačiais užsimojimais. Itin gražiai čia klesti lietuviškas teatras. Pasirodoma su operetėmis, operų ištraukomis, šokiais, choralais, drama ir komedija. Vien J. Kaributas, žurnalistas, aktorius bei režisierius yra surežisavęs apie 15 veikalu. Los Angeles plačiašakė ir gyva veikla atrodo turi sąlygas ilgai klestėti, nes Los Angeles miestas tampa tartum pažadėtoji žemė, kurion vis keliauja lietuviai intelektualai bei intelektualai. Dabar čia gyvena ir dirbuojasi rašytojai, poetai, žurnalistai J. Gliuda, B. Brazdžionis, B. Raila, A. Gustaitis, Švaistas, Kaributas, Gedgautas ir kiti.

(Bus daugiau)

PASAULIO GYVENTOJAI

Pasaulyje kas minutę gimsta 235 žmonės, miršta 96, tad prieauglis yra 139 žmonės per minutę. Per valandą gimsta 14,125, per dieną 339,010, per savaitę virš dviejų milijonų, per metus 123 milijonai, o miršta per metus apie 51 milijonas. Tuo būdu pasaulis kasmet priauga 73 milijonais gyventojų. Šiuo metu iš viso yra beveik keturi bilijonai žmonių. Spėjama, kad per visą žmonijos istoriją yra gyvenę 75 bilijonai.

IŠVAGIA AUTOMOBILIUS

Los Angeles mieste vagys sugeba per keletą minučių iš automobilio, stovinčio gatvėje, išimti bateriją, padangas, motorą, transmisiją ir kitas dalis, palikdami tik mašinos rėmus. Tai įvyksta net jeigu mašina paliekama gatvėje pusvalandžiui, kol šeimininkas nueina apsipirkti.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Atleikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA

Lindoya vanduo yra gerai žinomas gerimas. Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefonas: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967

SÃO PAULO

ISIDÉMÉTINI ADRESAI LIETUVOS ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180
Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pio Ragazineskas, Tel. 63-5975.

Liet. Bendruomenė, Valdybos pirminink. p. Juozas Tijunelis, Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 266-0346.

TÉVAI JÉZUITAI: Rua Juatindiba, 20 Parque da Mooka — Tel. 273-0338.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

MOOCA, Rua Juatindiba, 20 šeštadieniais 14 val.

VILA ZELINA, Jaunimo Namuose, šeštadieniais 15 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį kaip iki šiol.

Šv. Kazimiero parapijoje: Parque da Mooka Rua Juatindiba, 20.

Sekmadieniais ir šventadieniais 8, 10 ir 17,00 val. Darbdienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laiko kai turimos metinės ar 7 c mišios:

išpažintys čia klausomo kasdieną prieš mišias, Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val. V. Carolina 15 val.; Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jačana klierikų kopl 8,30 val. Bom Retire, 10,15 val. Utinga 16,30 val.,

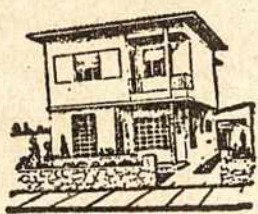
Trečią:

Agua Rasa 8,30 val., Moinho Velho 11,30 val., Lapa 16,30 val.,

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,00 val., Vila Bonilha 10 30 val. V. Prudente 18 val.

«MŪSŲ LIETUVOS» REDAKCIJAI IR ADMINISTRACIJAI, TAIP PAT IR SÃO PAULO LIETUVIAMS JÉZUITAMS GALITE SIŪSTI LAISKUS SIUO ADRESU: CAIXA POSTAL 4421, S. PAULO, BRASIL.

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

MŪSŲ Lietuva

UA JUATINDIBĀ, 20 — P. DA MOÓCA — SĀG PAULO, 13

BENDRUOMENĖS TARYBOS POSĖDIS

Saukiamas gruodžio 19 d. 16 val. Jaunimo Namuose, Zelinėje. Darbotvarkėje šie svarbūs reikalai aptarti: Vidaus statuto projekto skaitymas ir svarstymas; Vasario 16 minėjimas; Eglutė ir kt.

Visi nariai malonėkit dalyvauti.

Jonas Čiuvinškas
Br. Liet. Tarybos Pirmininkas

Mooca

Sv. Kazimiero parapijos koplyčioje Kalėdų mišios bus, kaip visada, vidurnaktį.

KALĖDOJIMAS

Didžiosios vilos jau baigiamos lankyti. Beliks tik mažosios ir pavienės šeimos toliau išsiblaškusios. Jas ku nigai aplankys tik po Kalėdų.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML:

Po 20 kr.: Povilas Pipiras (už 1970 metus), P. Sakalauskas, P. Ambrozevičius, Konstancija Ingaūnienė, Ona Polikaitienė, Ant. Petkevičius 40 kr. ateinantiems 1971 metams Monika Kleizienė ir K. Musnickienė po 20 kr.

Sv. Kazimiero parapijos liuanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas pramatomas sekmadienį, gruodžio 13 dieną po 17 val. mišių Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Programoje bus mokinių deklamuojami eilėraščiai, muzika.

Lietuviškasis jaunimas kviečiamas dalyvauti.

V. Zelina

Kūčioms plotkelių galima gauti Vila Zelinės klebonijoje.

Norintieji dalyvauti stovykloje prašomi nedelsiant registruotis Mokoje pas Tėvus Jėzuitus arba Vila Zelinės klebonijoje.

Praėjusį sekmadienį mergaitės ateitininkės aplankė dr. Eliziejų Draugelį su Ponia ir pakvietė juos į Šventę gruodžio 20 d. Doktoras yra vienas iš Ateitininkų organizacijos kūrėjų

Ateitininkų Šventė gruodžio 20 d. prasidės 18 val. Sv. Mišiomis ir bendra šv. Komunija Vila Zelinės bažnyčioje. Po to agapė—arbatėlė Jaunimo Namuose. Kiekviena šeimai prašoma atsinešti užkandžių.

Paskui bus naujų narių pasidėjimas ir meninė dalis: poezija, muzika, dainos ir tautiniai šokiai.

Į šią šventę kviečiami visi S. Pauly gyvenantys ateitininkai sendraugiai, Dėdės Juozo atkai, studentai, lietuviškų organizacijų atstovai ir visos „Žilvitis“.

Ši šventė rengiama 60-ties metų Ateitininkijos sukakčiai atžymėti.

JUOSTŲ AUDIMO KURSAI kurie veikia 3 mėnesius antradienių vakarais, darbą laikinai pertraukė dėl švenčių iki kovo mėnesio pirmo sekmadienio

Į kursus aktyviai įsijungė virš dešimtukės moterų iš Vila Zelinės ir Vila Belos.

NAUJI METAI

Jei nori malonioje draugystėje atsiveikinti su senais metais ir sutikti naujus metus, smagiai pašokti, tai L. K. Bendruomenės choras kaip kitais, taip ir šiais metais ruošia tradicinį Naujų Metų sutikimą Vila Zelinėje gimnazijos salėje.

Šokiams gros puikus orkestras.

Pakvietimus galima isigyti pas choristus, Jaunimo Namuose pas Kazimierą Trubą ir per telefonus 273-3799, 63-4938.

CHORO VALDYBA

GAJ NORIT GAUTI LABAI GRAŽIUS GINTARO KAROLIUS?

Tai ne juokai! Tikri Lietuvos gintaro karoliai.

Trys dešimtys penki! Didei. Stambūs karoliai. Suverti yra 85 centimetrų ilgumo. Sveria 200 gramų. Per ketverius metus kruopščiai atrinkta karolių spalva nepaprasto grožio. Ir tuos karolius galit isigyti pas poniją Mariją Paleckienę, Praça Margarica, apartamentas 33, 19 aukštas 1912 kambarys. Tai yra priešais Nossa Senhora da Paz bažnyčią.

Kokia graži kalėdoms dovana!

A. A. URŠULEI VILDŽIUNIENEI mirus

jos dukrai Julijai Jušinskenei ir jos šeimai, šioje liudėsio valandoje gilią užuojautą reiškia

L. R. K. Bendruomenės choras

Per tą laiką L. Baniene nuaudė 4 gražias juostas, kitos po mažiau.

Pasirodo, kad ir mergaitės domisi kursais. Štai Laima Vošlytė jau baigia antrą juostą

Kursantės yra dėkingos mokytojai M. Vinkšnaitienei už paaugotą joms laiką, o taip pat p.p. Baniams (tėvui ir sūnui) už aprūpinimą audėjų specialiomis staklėmis.

MŪSŲ ŠIMTAMETĖ

Šiais metais gruodžio 8 d. laimingai sulaukė 100 metų p. ZIGMANTIENĖ ELZBIETA, gyvenanti pas savo vyriausiąją dukterį našlę Anelę Farlow, Rua José Vicente, 241]

ZELINOJE VISI GALI UŽSIMOKĖTI UŽ «M. LIETUVĄ»

p. Juozui Baužiui. Jis daug metų ištikimai patarnauja skaitytojams ir Administracijai, patarnaus ir dabar. Jo adresas yra Rua Manaias, 363. Visai arti prie bažnyčios aikštės. Pasinaudokite!

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA

praneša tautiečiams, kád daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,

Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.º andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

ATSKIRO NUMERIC

KAINA 0,40

paskaityti, net dovanai gavę neskaito. Ką pasakytų iš numirusių atsikėlė Lietuvos knygnešiai! Dėl to senelė Zigmantienė vis skaitydavo «Mūsų Lietuvą», dabar ji nebegali tai duktė jai paskaito.

Vydžiūnai Lapoje irgi jau seniai išvežioja «Mūsų Lietuvą», pasiekdami ir Vila Anas tacio. Dieve, duok jiems sveikatos. Yra ir daugiau tokių knygnešių. Apie juos bus kita proga.

Klebonas Jonas Bružikaš kartu su asistentu kun. Anta nu Saulaičiu nuvežė senelei Elzbietai šv. Komuniją jos gimtadienio proga. Ji buvo labai patenkinta ir nuolat kar-tojo: «Šimto metų sulaukiau šiandien! Ačiū Dievui už viską, tik gaila, kad aš niekam neverta ir savo dukrelei tik esu apsunkinimas. Ji dėl manęs daugiau kenčia; negu aš pati sau.

Senelė kartu pietavo su svečiais. Kai pailso vėl paprašė nuvedama lovon ir saldžiai užmigo.

Ten buvęs

ŽODYNĖLIS

Nikis: darbas, kuris pragyvenimui perprastas. Gyvybė: tai kur žmogus nuteistas už nusikaltimą, kad atėjo į šį pasaulį. Užraktas: priemonė padėti savo kaimynams likti sąžiningais. Vyresnio amžiaus žmogus: kada moters plankai pasikeičia iš žilos spalvos į tamsią.

GERAS ŠPOSAS

Du prekybininkai susitiko pajūryje atostogaudami. «Atostogauju draudimo pinigais,» tarė pirmasis, «gavau 5.000 dolerių už gaisro nuostolius krautuvejė». «Koks sutapimas» pridūrė antrasis, «aš irgi atvykau draudimo išmokėtais 50.000 dolerių už potvynio nelaimę». Kiek pagalvojęs, pirmasis klausia, «Kažin, kaip kalima užtaisyti potvynį?»

VAIRUOTOJŲ KLAIDOS

Šešios pagrindinės klaidos, kurios dažnai pasibaigia auto-mobilių nelaimė, praneša Susisiekimo departamentas JAV bėse, yra: atsisakyti užleisti teisėtą kelią; per arti sekti kitą vežimą; per greitai važiuoti; važiuoti smarkiai blogu keliu ar blogam orui esant vairuoti kelio priešingoje pusėje; nekreipti dėmesio į kelio ženklą ar šviesą, liepiančią sustoti.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576
Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X

Consultorio: Rua Capf Pacheco Chaves, 1206,
Vila Prudente, Tel. 63-5352

